

Historia Iliyofichika ya Aya ya Arobaini - Namba Ishirini na Nne

Ezekieli Namba Tano

Jeff Pippenger

2026-08-10

Katika kifungu kutoka Testimonies, juzuu ya tano, ambacho tumekuwa tukikizingatia kwa makala kadhaa sasa; tunaeleza kuhusu njozi ya hekalu aliyopewa Ezekieli, Isaya, na Yohana:

“Masomo haya ni kwa manufaa yetu. Tunahitaji kuitegemeza imani yetu juu ya Mungu, kwa maana mbele yetu yapo wakati ambao utajaribu roho za wanadamu. Kristo, juu ya Mlima wa Mizeituni, alisimulia hukumu za kutisha ambazo zingetangulia kuja Kwake mara ya pili: ‘Nanyi mtasikia habari za vita na funu za vita.’ ‘Taifa litaondoka kupigana na taifa, na ufalme kupigana na ufalme: kutakuwa na njaa, na tauni, na matetemeko ya nchi mahali pengi. Hayo yote ndiyo mwanzo wa huzuni.’ Wakati unabii huu ulipata utimizo wa sehemu katika kuangamizwa kwa Yerusalemu, una matumizi ya moja kwa moja zaidi kwa siku za mwisho.”

Tisa ya Av

Tisha B’Av, ambalo katika Kiebrania humaanisha “Tarehe Tisa ya Av,” ni siku ya Kiyahudi inayoadhimisha kuangamizwa kwa Hekalu la Kwanza na Wababiloni mwaka 586 KK na Hekalu la Pili na Tito katika mwaka wa 70. Maangamizi hayo yote mawili yalitukia katika tarehe ileile ya kalenda—siku ya 9 ya mwezi wa Kiebrania wa Av (ambayo kwa kawaida huangukia Julai au Agosti katika kalenda ya Gregori). Sister White anapolinganisha kuangamizwa kwa Yerusalemu na “wakati utakaojaribu nafsi za wanadamu” katika siku za mwisho, anatambulisha maangamizi mawili ambayo yote mawili yanaonyesha sheria ya Jumapili iliyo karibu kuja.

Aya ya kumi na sita ya Danieli kumi na moja inawakilisha sheria hiyo ya Jumapili, na inapatana na aya ya arobaini na moja. Katika Ezekieli, uharibifu wa Yerusalemu unatumika kuonyesha utengano wa mabikira wenye hekima na wapumbavu katika sheria ya Jumapili. Ezekieli alikuwa mateka katika Babeli alipohamishwa kimiujiza hadi Yerusalemu ili kushuhudia utengano huo huo katika sura ya nane hadi ya kumi na moja.

Ikawa katika mwaka wa sita, mwezi wa sita, siku ya tano ya mwezi, nilipokuwa nimeketi nyumbani mwangu, na wazee wa Yuda wakaketi mbele yangu, ndipo mkono wa Bwana MUNGU ukaniangukia huko. Ndipo nikatazama, na tazama, mfano wenye sura kama ya moto: tangu sura ya viuno vyake hata chini kulikuwa moto; na tangu viuno vyake hata juu kulikuwa kama mwonekano wa uangavu, kama rangi ya kaharabu. Naye akanyoosha mfano wa mkono, akanishika kwa kishungi cha kichwa changu; na Roho akaniinua kati ya nchi na mbingu, akanipeleka katika maono ya Mungu mpaka Yerusalemu, penye mlango wa lango la ndani linalotazama upande wa kaskazini; hapo palikuwa mahali pa ile sanamu ya wivu, ichocheayo wivu. Ezekieli 8:1–3.

Sura nne za nane hadi kumi na moja ni maelezo ya utengano huo, na Dada White, alipokuwa akitoa maelezo juu ya Ezekieli tisa, anabainisha si tu kwamba huo ulikuwa utiaji muhuri uleule wa Ufunuo sura ya saba, bali pia kwamba Yerusalemu inawakilisha kanisa la Walaodikia la Waadventista Wasabato katika siku za mwisho.

“Kundi ambalo halihuzuniki kwa sababu ya kushuka kwao wenyewe kiroho, wala kuomboleza kwa ajili ya dhambi za wengine, litaachwa bila muhuri wa Mungu. Bwana anawaamuru wajumbe Wake, wale watu wenye silaha za machinjo mikononi mwao: ‘Nendeni nyuma yake katikati ya mji, mkapige; jicho lenu lisiachilie, wala msiwe na huruma: waangamizeni kabisa wazee na vijana, mabikira, na watoto wadogo, na wanawake; lakini msimkaribie mtu yeyote aliye na alama; tena anzieni katika patakatifu Pangu. Ndipo wakaanza kwa wazee waliokuwa mbele ya nyumba.’”

“Hapa tunaona kwamba kanisa—patakatifu pa Bwana—lilikuwa la kwanza kuhisi pigo la ghadhabu ya Mungu. Wazee, wale ambao Mungu alikuwa amewapa nuru kuu na ambao walikuwa wamesimama kama walinzi wa masilahi ya kiroho ya watu, walikuwa wameisaliti amana yao. Walikuwa wamechukua msimamo kwamba hatupaswi kutarajia miujiza na udhihirisho wa wazi wa uweza wa Mungu kama ilivyokuwa katika siku zilizopita. Nyakati zimebadilika. Maneno haya huimarisha kutokuamini kwao, nao husema: Bwana hatafanya mema, wala hatafanya mabaya. Yeye ni mwenye rehema mno hata awapatie watu Wake hukumu. Hivyo, ‘Amani na usalama’ ndilo kilio cha watu ambao hawatainua tena sauti yao kama tarumbeta ili kuwaonyesha watu wa Mungu makosa yao na nyumba ya Yakobo dhambi zao. Mbwa hawa bubu wasioweza kubweka ndio wale wanaohisi kisasi cha haki cha Mungu aliyeudhika. Wanaume, mabikira, na watoto wadogo huangamia wote pamoja.

“Machukizo ambayo waaminifu walikuwa wakiugua na kulia kwa ajili yake yalikuwa yote yale yaliyoweza kutambuliwa kwa macho ya kibinadamu yenye mipaka; lakini dhambi zilizo mbaya zaidi kwa mbali, zile zilizochoea wivu wa Mungu aliye safi na mtakatifu, hazikuwa zimefunuliwa. Yeye Mchunguzi mkuu wa mioyo anajua kila dhambi inayotendwa kwa siri na watenda maovu. Watu hawa hufikia kujihisi salama katika udanganyifu wao, na kwa sababu ya ustahimilivu wake, husema kwamba Bwana haoni, kisha hutenda kana kwamba ameiacha nchi. Lakini Yeye ataufichua unafiki wao, naye atayafunua mbele ya wengine dhambi zile ambazo walikuwa waangalifu sana kuzificha.

“Hakuna ubora wa cheo, heshima, au hekima ya kidunia, wala nafasi yoyote katika ofisi takatifu, vitakavyowazuia wanadamu kutoa dhabihu kanuni wanapoachwa kwa mioyo yao wenyewe ya udanganyifu. Wale ambao wamehesabiwa kuwa wenye kustahili na wenye haki hujidhihirisha kuwa viongozi wakuu katika uasi-imani na vielelezo vya kutokujali na vya kutumia vibaya rehema za Mungu. Hatavumilia tena mwendo wao mwovu, na katika ghadhabu yake atawatendea bila huruma.”

“Ni kwa kusita ndiko Bwana huondoa uwepo Wake kutoka kwa wale ambao wamebarikiwa kwa nuru kuu na ambao wamehisi nguvu ya neno katika kuwahudumia wengine. Hapo zamani walikuwa watumishi Wake waaminifu, waliopendelewa kwa uwepo Wake na uongozi Wake; lakini walimwacha na kuwaongoza wengine katika upotovu, na kwa hiyo wameletwa chini ya kutoridhika kwa kimungu.” Testimonies, volume 5, 211, 212.

Kitabu chote cha Ezekieli kimewekwa ndani ya muktadha wa kuangamizwa kwa Yerusalemu. Katika ushuhuda wa Ezekieli kuzingirwa kwa Nebukadneza kulikodumu kwa mwaka mmoja na nusu kumeainishwa waziwazi, lakini “matumizi ya moja kwa moja zaidi” ya onyo la Yesu katika Mathayo ishirini na nne ni katika siku za mwisho. Katika Ezekieli mstari huo wa ukweli unapatikana katika sura ya ishirini na nne.

15 Januari, 588 KK

Tena, katika mwaka wa tisa, katika mwezi wa kumi, siku ya kumi ya mwezi huo, neno la Bwana likanijia, kusema, Mwanadamu, jiandikie jina la siku hii, yaani, siku hii hii; mfalme wa Babeli amejipanga dhidi ya Yerusalemu katika siku hii hii. Ezekieli 24:1, 2.

Katika tarehe hii, ambayo pia imethibitishwa na mashahidi wengine wa kibiblia, mazingiwa ya miezi kumi na minane yalianza. Neno la Bwana lililomjia Ezekieli katika tarehe hiyo lilikuwa na mfano wa mji wa damu unaoonyeshwa kwa sufuria inayochemka ikifuatiwa na moto mkubwa. Mfano huo kwa wazi unawakilisha hukumu juu ya Yerusalemu, na katika sura hiyohiyo unafuatiwa na mke wa Ezekieli kutiwa katika pumziko kwa pigo kama ishara kwamba mazingiwa ambayo hatimaye yangeiharibu patakatifu yalikuwa yameanza.

Tena neno la BWANA likanijia, kusema, Mwanadamu, tazama, ninakuondolea kwa pigo lile tamani ya macho yako; walakini hutaomboleza wala kulia, wala machozi yako hayatakutoka. Uzuie kulia, usifanye maombolezo kwa ajili ya wafu, jivike kilemba chako kichwani, ukavae viatu vyako miguuni, wala usifunike midomo yako, wala usile chakula cha watu. Basi nikasema na watu asubuhi; na jioni mke wangu akafa; nami nikafanya asubuhi kama nilivyoamriwa. Ezekieli 24:15–18.

Kisha watu waliomzunguka Ezekieli wakamwuliza maana ya mfano huo na ya kifo cha mke wake.

Nao watu wakaniambia, Je, hutatuaambia mambo haya yanamaanisha nini kwetu, hata unafanya hivi? Ndipo nikawajibu, Neno la Bwana lilinijia, kusema, Nena na nyumba ya Israeli, Bwana MUNGU asema hivi; Tazama, nitatia unajisi patakatifu pangu, fahari ya nguvu zenu, tamanio la macho yenu, na kile ambacho nafsi yenu yakihurumia; na wana wenu na binti zenu mliowaacha wataanguka kwa upanga. Ezekieli 24:19–21.

Mke wa Ezekieli na patakatifu vyote viwili vinatajwa katika kifungu hicho kuwa ni “tamani ya macho yako.” Wanahistoria wa Biblia wanaeleza kuwa mazingirwa hayo yalidumu kwa miezi kumi na minane, ilhali mazingirwa ya Cestius na Tito yalidumu miaka minne tangu mwaka wa 66 hadi mwaka wa 70. Hesabu ya karibu ya muda kuanzia mazingirwa ya kwanza ya Cestius hadi uharibifu ni miaka mitatu na nusu, lakini inapowekwa hesabu ya “ujumlishaji wa pande zote,” ambayo ndiyo namna inayotumiwa mara nyingi zaidi katika Biblia, huwa ni miaka minne. Kujua kwamba hesabu zote mbili ni sahihi hutuwezesha kuona miaka mitatu na nusu kutoka kwa Cestius hadi kwa Tito na pia miaka minne.

Tunayo mashahidi wawili wa sheria ya Jumapili katika maangamizi mawili ya Yerusalemu, na maelezo ya historia zote mbili yapaswa kutumiwa kwa sheria ya Jumapili inayokuja upesi—ambapo Laodikia anatapikwa kutoka katika kinywa cha Bwana. Mwanzo wa mazingiwa ya

Nebukadneza unawekwa alama na kifo cha mke wa Ezekeieli. Katika kifo chake, Ezekeieli aliamriwa asimwomboleze waziwazi, kwa maana alikuwa ishara ya Wayahudi kuchukuliwa kwenda utumwani.

Mwanzo wa kipindi cha miaka minne cha 66 hadi 70 unaonyeshwa na ishara ya chukizo la uharibifu, ambayo ilikuwa ndiyo ishara kwa Wakristo waliokuwa Yerusalemu kukimbia.

Basi, mtakapoonwa chukizo la uharibifu, lililonenwa na nabii Danieli, limesimama mahali patakatifu, (asomaye na afahamu:) ndipo walio katika Uyahudi na wakimbilie milimani. Mathayo 24:15,16.

Kuzingirwa mara mbili kunakopatana waziwazi, na kuzingirwa kote huko miwili kuna “ishara” mwanzoni mwa kuzingirwa. Ezekeieli alipoeleza maana ya kifo cha mke wake na kutokuwapo kwa maombolezo kwa upande wake, alifafanua kisha akaandika:

Basi Ezekeieli ni ishara kwenu; sawasawa na yote aliyoyatenda ndivyo mtakavyotenda; na jambo hili litakapokuja, ndipo mtakapojua ya kuwa mimi ndimi Bwana MUNGU. Ezekeieli 24:24.

Ishara ya kifo cha mke wa Ezekeieli ilikuwa ni utambulisho wa maangamizi yaliyokuwa yakikaribia upesi ya Yerusalemu na ya hekalu, na ya kufuatia utekwa wa Babeli. Ishara ya chukizo la uharibifu, lililonenwa na Danieli, ilikuwa onyo la kukimbia maangamizi hayo, lakini mazingiro yote mawili yana ishara mwanzoni.

Kutakuwa na mazingiwa ya kiunabii kabla ya sheria ya Jumapili inayokuja upesi, na kifo cha mke wa Ezekeieli ndicho ishara kwamba kanisa la Walaodekia la Waadventista Wasabato limepitiliwa mbali kabisa; ilhali, Ezekeieli ni mfano wa wale mia moja arobaini na nne elfu, naye ni ishara ya bendera iliyoinuliwa mwanzoni mwa mazingiwa. Ezekeieli ndiye bendera ya wale mia moja arobaini na nne elfu mwanzoni mwa mazingiwa ya Babeli, na ishara ya chukizo la uharibifu mwanzoni ni “ishara” ya Rumi. Ishara moja huzungumzia onyo la ndani na nyingine huzungumzia onyo la nje. Hakika kulikuwako onyo kwa Wakristo katika mwaka wa 66, lakini ishara ya onyo ilikuwa ni Rumi. Ishara katika uharibifu wa Babeli ilikuwa mke wa Ezekeieli. Rumi ndilo tabaka la wale wanaopokea chapa ya mnyama, na Ezekeieli ni ishara ya wale wanaopokea muhuri wa Mungu.

Vipindi Viwili vya Mwisho

Kuzingirwa kwa kwanza kulidumu kwa miezi kumi na minane, na kuzingirwa kwa pili kulidumu kwa miaka minne. Kuzingirwa kote viwili hupata utimilifu wake “ulio wa moja kwa moja zaidi” katika siku za mwisho, na kuzingirwa kote viwili vinahusiana moja kwa moja na unabii wa miaka mia tatu na tisini na mmoja na siku kumi na tano unaopatikana katika Ufunuo 9:15.

Mwanzo wa miezi mitano ya Ufunuo tisa, aya ya kumi, ulijumuisha historia inayoashiria kipindi cha miaka thelathini na minane kinachofikia kilele katika mazingiwa ya miaka minne, ambayo yanahusishwa na namba thelathini na minane, na kubainisha kuinuka kwa Uislamu. Mazingiwa hayo ya miaka minne yanapata mwafaka wake katika historia iliyoanza wakati ambapo miaka mia moja na hamsini ya (miezi mitano) ilipokamilika na miaka mia tatu na tisini na mmoja na siku

kumi na tano ilipoanza. Ilianza tarehe 27 Julai 1449, na miaka minne baadaye, Uislamu uliiletea Konstantinopoli mazingiwa ya siku hamsini na tano yaliyokoma tarehe 29 Mei 1453.

Wakati unabii wa wakati ulioanza tarehe 27 Julai, 1449 ulipokamilika tarehe 11 Agosti, 1844, miaka minne ya vuguvugu la malaika wa kwanza na wa pili kuanzia 1840 hadi 1844 ililingana na kuzingirwa kwa miaka minne kuanzia 1333 hadi 1337, na pia kipindi cha miaka minne kuanzia 1449 hadi 1453. Mashahidi hao watatu, ambao wote ni sehemu ya moja kwa moja ya mstari huohuo wa unabii, wanawakilisha kipindi cha mfano cha miaka minne ambacho ndani yake vuguvugu la malaika wa kwanza na wa pili la 1840 hadi 1844 linarudiwa katika historia ya vuguvugu la malaika wa tatu. Mashahidi hao watatu wanafananisha kuzingirwa kwa miaka minne katika historia ya wale mia moja arobaini na nne elfu. Kipindi hicho cha miaka minne pia kinaonyeshwa kwa mifano ya kuzingirwa kwa Yerusalemu katika miaka ya 66 na 70.

Mwanzo wa kuzingirwa kwa miaka minne na Cestius mwaka 66, na kisha kukamilishwa kwake na Tito mwaka 70, huleta ishara ya alfa na ishara ya omega kwa kipindi cha miaka minne. Kipindi hicho pia huwasilishwa kama miaka mitatu na nusu, ambayo nayo inalingana na ile miaka mitatu na nusu ya kinabii ambapo Roma ya kipapa iliikanyaga mahali patakatifu.

Lakini ua ulio nje ya hekalu uuache nje, wala usiupime; kwa maana umepewa Mataifa: nao watakanyaga mji mtakatifu miezi arobaini na miwili. Nami nitawapa nguvu mashahidi wangu wawili, nao watatoa unabii siku elfu moja mia mbili na sitini, wakiwa wamevikwa magunia. Ufunuo 11: 2, 3.

Nao wataanguka kwa makali ya upanga, nao watachukuliwa mateka hadi katika mataifa yote; na Yerusalemu utakanyagwa chini na Mataifa, hata nyakati za Mataifa zitakapotimia. Luka 21:24.

Ni jambo la lazima kutambua kwamba ninatumia hesabu ya “kujumuisha” na ya “kuondoa” kwa kipindi kinachowakilishwa na ishara ya alfa ya Cestius hadi ishara ya omega ya Tito. Hili linaonyesha kwamba matumizi mawili ya wakati yanawakilishwa ndani ya historia moja. Tayari tumeshughulikia kanuni hii ya kibiblia tulipozingatia (katika makala nyingi zilizopita), wakati kati ya ziara ya Yesu huko Kaisaria-Filipi (Panium) na kwenda Kwake kwenye Mlima wa Kugeuka Sura. Waandishi wawili wa Biblia wanaandika siku sita na mmoja siku nane.

Na baada ya siku sita, Yesu akawachukua Petro, na Yakobo, na Yohana nduguye, akawapeleka juu mlimani pa faragha. Mathayo 17:1.

Na baada ya siku sita Yesu akawachukua pamoja naye Petro, na Yakobo, na Yohana, akawapeleka juu mlimani mrefu, faragha wao peke yao; akageuka sura mbele yao. Marko 9:2.

Ikawa yapata kama siku nane baada ya maneno hayo, akawachukua Petro na Yohana na Yakobo, akapanda mlimani ili aombe. Luka 9:28.

Uharibifu wa Yerusalemu una matumizi ya “moja kwa moja zaidi” kwa siku za mwisho, na uharibifu huo ni mashahidi wawili wanaowakilishwa na Babeli na Roma. Mashahidi hao wawili wanalingana wao kwa wao, lakini hutoa sifa tofauti na za lazima za kinabii ili kuukuza ukweli. Kuzingirwa na Roma (66 hadi 70) kulikuwa miaka minne ambayo pia inawakilisha miaka mitatu

na nusu. Hiyo miaka mitatu na nusu inaunganishwa na kukanyagwa kwa patakatifu na jeshi kulikotekelezwa na upagani na upapa. Kukanyagwa huko kwa upapa kulikuwa kwa miaka mitatu na nusu ya kiishara kama ilivyofananishwa na miaka mitatu na nusu halisi katika kuzingirwa na Roma.

Mzingiro huo wa miaka minne pia unaungana na vipindi vya miaka minne vinavyohusishwa na mstari wa unabii unaotambulisha kuinuliwa kwa Uislamu, na baadaye kuinuliwa kwa vuguvugu la malaika wa kwanza na wa pili, na kisha wa tatu. Cestius hadi Titus unaingiliana na gurudumu la Roma ya upapa na pia gurudumu la Uislamu. Gurudumu la Roma na ile miaka mitatu na nusu ya Cestius na Titus unaingiliana na ile miaka mitatu na nusu ya kiishara ya Roma ya upapa, hivyo ukitambulisha mamlaka hizo mbili za Roma ya kipagani na Roma ya upapa. Gurudumu la Uislamu linaunganishwa na historia iyo hiyo kama inavyoeleweka kuwa miaka minne, lakini kama ilivyo pia kwa gurudumu la Roma katika historia hiyo, Uislamu unahusishwa na mamlaka ya pili yaliyo chini ya gurudumu la Uislamu—ambayo ni Uadventista. Kipindi cha miaka mitatu na nusu kinaiwakilisha Roma katika awamu zake zote mbili, na kipindi cha miaka minne kinaiwakilisha Uislamu na Uadventista. Roma ya kipagani na Roma ya upapa haziwezi kutenganishwa kiunabii, wala Uislamu na Uadventista hawawezi kutenganishwa.

Hili linadai kiunabii kwamba tunapozingatia kuzingirwa kwa Babeli, ufahamu mbili za wakati zinapaswa kuonekana katika mfano wa kuzingirwa kwa miezi kumi na minane. Uwakilisho mbili za wakati katika kuzingirwa kulioletwa na Rumi, kwa kiunabii zinadai uwakilisho mbili za wakati katika kuzingirwa kulioletwa na Nebukadneza. Kuzingirwa kwa Nebukadneza kwa miezi kumi na minane pia kunaweza kueleweka kama ishara ya mwaka mmoja na nusu. Miezi kumi na minane ni mwaka mmoja na nusu, na moja na nusu inaweza kuonyeshwa kama miaka 1.5. Kuzingirwa kwa Nebukadneza kulikuwa kwa wakati mmoja miezi kumi na minane na miaka 1.5.

Miezi kumi na minane inahusu mamlaka iliyopaswa kulikanyaga Yerusalemu, na miaka 1.5 inahusu Uislamu. Gurudumu la kinabii la kuhesabu nyakati linalotambulisha miezi kumi na minane linaitambulisha Babeli, na gurudumu lingine la kinabii la kuhesabu nyakati linaitambulisha Uislamu. Bado hatujaweka wazi maelezo ya jinsi tunavyofikia matumizi ya miaka 1.5 kuhusiana na Uislamu, lakini inapaswa kufahamika kwamba mahesabu hayo mawili ya wakati katika uharibifu ulioletwa na Roma yameunganishwa na gurudumu la kinabii la Roma, (yaani ya kipagani na ya kipapa), na hesabu ile nyingine imeunganishwa na gurudumu la kinabii la Uislamu. Sifa hizi zinapatikana katika uharibifu wa alfa na omega wa Yerusalemu.

Kuzingirwa kwa Yerusalemu kwa muda wa miaka minne chini ya Cestius na Tito kunawakilisha mwisho wa mfululizo wa kinabii ulioanza kwa kipindi cha miaka thelathini na minane ambacho kilihitimishwa na mazingiro ya miaka minne yanayoashiria kuinuliwa kwa Uislamu, na kipindi cha mwisho cha miaka minne katika mfululizo huo huo kabisa kinawakilisha kuinuliwa kwa bendera ya wale mia moja arobaini na nne elfu.

Tutaendelea na mambo haya katika makala inayofuata.